

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce:	Šlechtické znaky na kulturních památkách v okrese Kolín
Studijní obor:	Prezentace a ochrana kulturního dědictví
Autor/ka práce:	Michael Bánský
Vedoucí práce:	prof. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.
Oponent práce:	doc. PhDr. Zdeněk Beran, Ph.D.

Bakalářská práce (115 ns.) Michaela Bánského náleží do souboru prací studentů oboru Prezentace a ochrana kulturního dědictví vedených prof. Ondřejem Felcmanem, zaměřených na plošnou inventarizaci šlechtických znaků na kulturních památkách v jednotlivých okresech České republiky. Koncepce, struktura a metodologie práce tak již byla dříve vytvořena, nicméně zpracování M. Bánského prozrazuje ambice jdoucí za pouhé pokračování v zavedeném postupu. Autor dovádí dříve vytvořenou koncepci na vyšší úroveň a otevírá nový prostor pro systematické badatelské i praktické využití v oblasti památkové péče.

Za základ pro orientaci v oblasti šlechtických znaků autor využil standardní práce a příručky autorů M. Myslivečka, J. Pelanta, P. Maška, J. Halady, M. Bubna, A. Sedláčka a E. Pocheho a rovněž relevantní regionální literaturu. Využíval také předchozí práce vzešlé ze semináře prof. Felcmana. Autor využíval terénního výzkumu, většinu památek osobně zdokumentoval a následně provedl zevrubnou heraldickou analýzu zasazenou do příslušných kulturně-historických souvislostí. V textu svá zjištění strukturoval dle vzorce: obec – památka – znak – rod, přičemž jádro tvoří analýzy znaků provedené dle jednotného postupu takto: „*určeno [je] umístění znaku na památce, potom je určena jeho datace a materiál. Poté následuje popis nalezeného znaku, blasonování rodového znaku a historie rodu, kterému znak patří. Při popisu konkrétního nalezeného znaku nedochází k zbytečnému dvojímu popisu, k tomu slouží blason. Popisovány jsou pouze heraldické anomálie, odchylky a stav dochování rodového znaku*“. Autor v práci postupuje důsledně systematicky, jednotlivé části textu na sebe logicky navazují a upozorňuje i na literaturou doložené, dnes již nedochované znaky. Méně opodstatněné se jeví rozdělení závěrečné části na dvě kapitoly (Závěrečná analýza a vlastní Závěr), které se zčásti překrývají.

Celkově je v práci analyzováno 73 znaků nacházejících se v 29 současných obcích (nejvíce v Zásmukách). Nejčastěji se jedná o sepulkrální památky. Převažující materiál představuje pískovec. Celkově je zastoupeno 45 rodů (nejčastěji rod Šternberků). Nejstarší jsou znaky Landštejnů na tvrzi v Tuchorazi pocházející z 15. století. Nejvíce znaků v okrese Kolín se dochovalo z 18. století. Znaky jsou dále podrobněji klasifikovány (např. 13 znaků z celkového počtu tvoří znaky alianční). Práce reflektuje i porušení některých znaků v důsledku nedostatečné památkové ochrany (např. Libodřice) a upozorňuje na nedostatečnou ochranu přetrvávající bohužel do současnosti. Výsledkem je katalog znaků přesahující popisnou rovinu tím, že nabízí kvalifikovaný vhled opřený o dobrou znalost heraldiky, genealogie a dalších příbuzných disciplín a umožňuje tak celkový pohled na poměry v celém okrese. Práci doplňuje pečlivě vytvořený soubor příloh sestávajícího z přehledně navržených tabulek, grafů, map a fotografií.

Jedná se o kultivovaně psaný text, jemuž lze prominout i drobné technické nesrovnalosti (např. v případě detailů citační normy, na s. 35 překlep, s. 38 má být „Vestfálsko“ „Montferrat“ atp.).

Shrnutí: Autor precizně a s nadhledem splnil zadání práce zpracováním katalogu šlechtických znaků na kulturních památkách v okrese Kolín. Lze přímo konstatovat, že zpracoval nový „kanonický text“ pro své případné pokračovatele. Práci proto plně a s radostí doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové dne 21. května 2021

Zdeněk Beran